

St. Anna Ziekenhuis

Urodynamisch onderzoek

WWW.ST-ANNA.NL

| bijzonder betrokken |

Binnenkort wordt bij u een urodynamisch onderzoek verricht. Het doel van dit onderzoek is na te gaan wat de oorzaak is van uw plasklachten. Urodynamisch onderzoek wordt vaak verricht bij mensen met klachten als bemoeilijkt plassen (obstructie) of ongewild urineverlies (incontinentie). Er zijn twee belangrijke vormen van incontinentie die bij dit onderzoek worden onderzocht.

1. Stress- of inspanningsincontinentie:
Wanneer urine niet kan worden opgehouden, door plotselinge verhoging van de buikdruk. Bijvoorbeeld door hoesten of sporten.
2. Urge- of aandrangsincontinentie:
Er treedt urineverlies op, wanneer men na aandrang om te plassen niet tijdig het toilet kan halen.

Ook wanneer u naast plasproblemen nog andere aandoeningen heeft (bijvoorbeeld van het zenuwstelsel) of wanneer niet duidelijk is waardoor uw klachten veroorzaakt worden, kan het urodynamisch onderzoek meer inzicht geven wat de oorzaak van uw probleem is. Daarna kan een gericht behandelingsadvies gegeven worden.

Wat is een urodynamisch onderzoek

Urodynamisch onderzoek is een onderzoek naar de functie van de blaas. Het is een inwendig onderzoek. Door middel van dunne slangetjes (catheters) die ingebracht worden via de plasbuis en vagina of de anus (zie figuur 1 en 2) kunnen metingen verricht worden van:

- de blaasinhoud
- de blaasdruk
- de afsluiting van de blaas
- het eventuele urineverlies
- de uitstroomsnelheid van de urine
- de spanning in de bekkenbodemspieren.

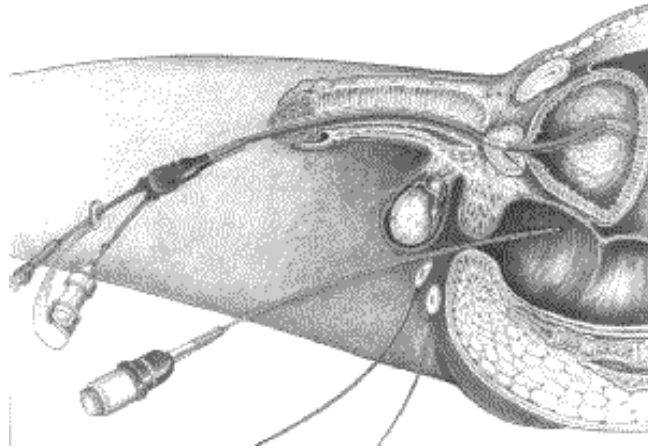

Fig. 1 Urodynamisch onderzoek bij de man

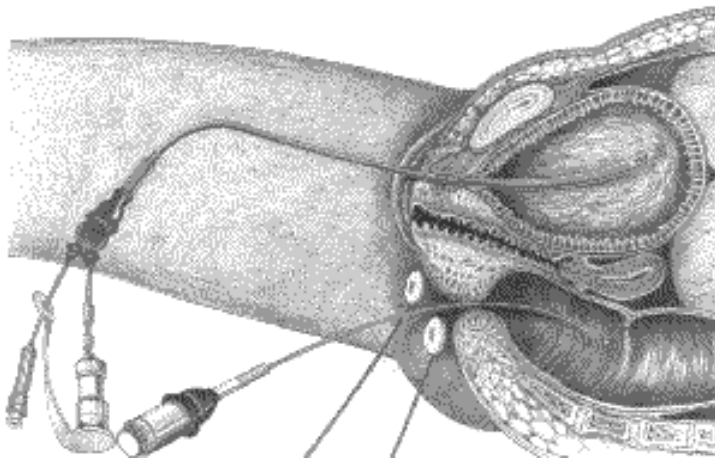

Fig. 2 Urodynamisch onderzoek bij de vrouw

Vorbereiding

Voor het onderzoek is thuis geen speciale voorbereiding nodig. Wel vragen wij u de vragenlijst (blz. 7-8) en de mictielijst (blz. 11-12) ingevuld mee te nemen naar het onderzoek.

Wat te doen bij ziekte of verhindering

Als u door ziekte of een andere reden verhinderd bent uw afspraak na te komen, neem dan zo snel mogelijk contact op met de polikliniek urologie. In uw plaats kan dan een andere patiënt geholpen worden.

Het onderzoek

Het onderzoek vindt poliklinisch plaats en wordt meestal uitgevoerd door een verpleegkundige in aanwezigheid van een arts.

De verpleegkundige wijst u een kleedkamer waar u de kleding van het onderlichaam kunt uittrekken, de kleding van het bovenlichaam houdt u aan. Hierna neemt u plaats op een speciale onderzoekstafel, waarbij u met opgetrokken, gespreide benen gaat liggen. Vervolgens wordt de penis of schede gereinigd met een desinfectievloeistof.

Tijdens het onderzoek worden twee dunne slangetjes (catheters) ingebracht. De eerste catheter wordt ingebracht via de plasbuis in de blaas. Via deze catheter kan tijdens het onderzoek de blaas gevuld worden en kan de druk in de blaas en plasbuis worden gemeten. De andere catheter wordt via de anus of vagina ingebracht; hiermee kan de druk in de buik worden gemeten. Beide slangetjes worden aangesloten op een apparaat dat druk- en spierspanningen registreert. Deze kunnen optreden tijdens het vullen van de blaas.

Het inbrengen van de slangetjes is niet pijnlijk maar kan wel een onaangenaam gevoel geven. De slangetjes worden op de huid vastgeplakt met behulp van pleisters, zodat deze op hun plaats blijven.

Via het slangetje in de blaas wordt de blaas gevuld met steriel water. Tijdens het vullen wordt door de computer de druk in de blaas gemeten en via de (druk) catheter in de anus of vagina de druk in de buik. Zodra u de eerste aandrang voelt om te plassen moet u dit aangeven.

Tijdens het onderzoek wordt u meermalen verzocht om te hoesten of te persen. Dit is met name van belang bij patiënten met ongewild urineverlies (incontinentie).

De blaas wordt verder gevuld, totdat u aangeeft dat u sterke drang tot plassen licht en de plas niet meer op kunt houden. Dan wordt het vullen gestopt.

Als de verpleegkundige u vraagt uit te plassen moet u plassen langs het slangetje in de blaas.

De meetresultaten worden met een computer verwerkt.

Duur van het onderzoek

Het onderzoek duurt ongeveer 30 tot 45 minuten.

Na het onderzoek

Uitslag

De uroloog bespreekt met u de uitslag van het onderzoek. Eventueel krijgt u hiervoor een afspraak.

Naar huis

Na het onderzoek kunt u vrijwel direct naar huis. Gebruik van eigen auto of openbaar vervoer is geen probleem.

Drinken

Het is raadzaam na het onderzoek extra te drinken.

Mogelijke complicaties

- U kunt op de dag van het onderzoek last hebben van een pijnlijk en branderig gevoel tijdens en na het plassen.
- Tevens kan een verhoogde plasdrang aanwezig zijn. Dit komt, omdat de plasbuis geïrriteerd is door de slangetjes. Bij sommige patiënten kunnen bovengenoemde klachten enkele dagen aanwezig blijven. Dit is niet verontrustend.
- In enkele gevallen treedt bloedverlies op via de plasbuis.

Wanneer u na het onderzoek langdurig klachten houdt, veel pijn krijgt of koorts ontwikkelt of als u aanmerkelijk moeilijker kunt plassen, neemt u dan contact op met uw behandelend arts.

Heeft u nog vragen

Deze folder betreft een algemene voorlichting en is bedoeld als extra informatie naast het gesprek met uw behandelend arts. Bijzondere omstandigheden kunnen tot wijzigingen aanleiding geven. Dit zal altijd door uw uroloog aan u kenbaar worden gemaakt.

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen dan kunt u op werkdagen contact opnemen met: **polikliniek urologie, telefoon 040 - 286 4865.**

Vragenlijst

Kunt u aangeven welke klachten u op dit moment heeft en hoeveel last u daarvan heeft? Wij willen u vragen hiervoor de onderstaande vragenlijst in te vullen. Beantwoord alle vragen, ook als u geen klachten heeft.

1.A Vindt u dat u vaak moet plassen?

- ja nee (ga naar vraag 2)

↓

B Zo ja, hoeveel last heeft u hiervan?

- helemaal niet een beetje nogal heel erg

C Hoeveel keer plast u gemiddeld per dag ? keer

2.A Voelt u altijd sterke aandrang als u moet plassen?

- ja nee (ga naar vraag 3)

↓

B Zo ja, hoeveel last heeft u hiervan?

- helemaal niet een beetje nogal heel erg

3.A Heeft u ongewenst urineverlies als u aandrang voelt om te plassen?

- ja nee (ga naar vraag 4)

↓

B Zo ja, hoeveel last heeft u hiervan?

- helemaal niet een beetje nogal heel erg

C Zo ja, hoe vaak verliest u ongewild urine?

- dagelijks
 1x per week
 een paar keer per week
 1x per maand
 1x per jaar

4.A Heeft u ongewenst urineverlies bij lichamelijke inspanning of hoesten?

- ja nee (ga naar vraag 5)

↓

B Zo ja, hoeveel last heeft u hiervan?

- helemaal niet een beetje nogal heel erg

C Zo ja, hoe vaak verliest u ongewild urine?

- dagelijks
 1x per week
 een paar keer per week
 1x per maand
 1x per jaar

5.A Heeft u moeite om uw blaas leeg te plassen?

- ja nee (ga naar vraag 6)

↓

B Zo ja, hoeveel last heeft u hiervan?

- helemaal niet een beetje nogal heel erg

6.A Heeft u wel eens het gevoel dat uw blaas na het plassen niet helemaal leeg is?

- ja nee

↓

B Zo ja, hoeveel last heeft u hiervan?

- helemaal niet een beetje nogal heel erg

Let op: Deze lijst ingevuld meenemen naar uw onderzoek.

Mictielijst

Met de lijst die u op de volgende pagina ziet kunt u een overzicht maken van uw drink- en plasgedrag. Hieruit kan uw blaasfunctie en de mate van het urineverlies worden beoordeeld. Hieronder leest u hoe u de lijst het beste kunt invullen.

De urinelijst bevat 7 kolommen. Vul ze allemaal in.

- In de 1ste kolom schrijft u **de tijd**, waarin u een actie heeft gedaan.
- In de 2de kolom onder het kopje **Drinkvolume** noteert u het tijdstip van drinken en de hoeveelheid in milliliters.
- In de 3de kolom onder het kopje **Urinevolume** noteert u het tijdstip van plassen en daarachter de gemeten hoeveelheid in milliliters.

Het meest reële beeld van het plassen krijgt u, als u gewoon op het toilet gaat zitten zoals u gewend bent om te plassen en de urine opvangt in een maatbeker. U kunt de hoeveelheid milliliters noteren bij de tijden dat u geplast heeft. Daarna kunt u de urine weggooien.

U kunt het beste 's ochtends vroeg bij het opstaan beginnen met het bijhouden en dit doen tot de volgende ochtend, dus ook de plassen meten die u eventueel gedurende de nacht doet.

Als u buitenshuis niet kunt meten, kunt u de hoeveelheden urine die u dan uitplast proberen te schatten.

- In de 4de kolom onder het kopje **Aandrang** kunt u aangeven of u naar het toilet ging omdat u aandrang had of juist niet, bijvoorbeeld omdat u ging plassen voordat u weggaat.

-
- In de 5de kolom onder het kopje **Pijn**, kunt u aangeven of u pijn heeft bij het plassen.
 - In de 6de kolom onder het kopje **Urineverlies** noteert u op welke tijd u merkt dat u urine verliest of als u het ziet aan uw ondergoed of incontinentiemateriaal als u naar het toilet gaat.
U kunt de mate van het verlies aangeven door:
 - enkele druppels verlies (d)
 - een scheutje verlies (s)
 - behoorlijk verlies (b)
 - In de 7de kolom onder het kopje **Verbandwissel** kunt u aangeven of u verband gewisseld heeft of niet.

Totaal berekenen

Tel het aantal **milliliters drinken** bij elkaar op. Noteer het totaal aantal milliliters drinken.

Doe dit ook met totaal aantal **milliliters urine** en het totaal aantal malen dat u heeft geplast in de 24 uur van het bijhouden.

Al deze informatie geeft ons een goed beeld van uw vochtinname, het plassen en het urineverlies. Deze gegevens helpen mee om de beste behandeling te bepalen.

Mictielijst

Naam: _____

Geboortedatum: _____

Datum: _____

Tijd	Drinkvolume in ml (*)	Urine volume in ml	Aandrang om te plassen ja/nee	Pijn bij plassen Ja/nee	Urine verlies (**)	Verband- wissel Ja/nee

(*) kopje = 125 ml mok/soepkop = 200 ml glas = 200 ml
fruit = 75 ml toetje = 150 ml

(**) d = druppels, s = scheutje, b = behoorlijk

Tijd	Drinkvolume in ml (*)	Urine volume in ml	Aandrang om te plassen ja/nee	Pijn bij plassen Ja/nee	Urine verlies (**)	Verband- wissel Ja/nee

(*) kopje = 125 ml mok/soepkop = 200 ml glas = 200 ml
fruit = 75 ml toetje = 150 ml

(**) d = druppels, s = scheutje, b = behoorlijk

Let op: Deze lijst ingevuld meenemen naar uw onderzoek!

Vragen

Heeft u naar aanleiding van deze folder vragen? We raden u aan ze hier op te schrijven. Zo weet u zeker dat u ze niet vergeet.

St. Anna Ziekenhuis

locatie Geldrop

Bogardeind 2
5664 EH Geldrop

locatie Eindhoven

Antoon Coolenlaan 1-03
5644 RX Eindhoven

T 040-286 40 40

COLOFON

Opmerkingen, suggesties of aanvullingen op de folder kunt u kenbaar maken bij patiëntenvoorlichting:
patiëntenvoorlichting@st-anna.nl

WWW.ST-ANNA.NL

**URO016
05-16**